

своя произход и да „приемат“ културата на българското общество и без никакви други действия „българското общество“ също така да „забрави“/да не забелязва техния цигански произход, към който продължава да се отнася негативно. Ако определим също така като асимилационна политиката на „разсредоточаване“ на циганското население в София чрез „откъсване“/изолация от общностната среда в кварталите, то отново трябва да отчетем, че „откъсването“ се предполага да заличи циганския произход и без никакви други действия „българското общество“ също така да не го забелязва. Тъкмо тези „предположения“ се оказват неверни – негативните представи за циганите и нагласи към тях от страна на „българското общество“ не се влияят съществено от факта, че по един или друг начин циганите са станали „като нас“, защото „те“ продължават да бъдат цигани.

4. Данните от информацията и проучванията тогава твърде много напомнят за проблемите днес. Вероятно някой би приел това като доказателство за невъзможност да се случи „интеграция на ромите“. Аз по-скоро бих поставила под въпрос разбирането за интеграция и начините на нейното планиране и провеждане. Защото би трябвало да забележим, че не само проблемите са сходни, но и подходите за тяхното решаване.

И сега, както и преди, се произвеждат документи, които имат – макар и неизказана – претенция да „уреждат въпросите на циганското население“ като че ли то е еднородна маса, чиито проблеми добре познаваме. Всички програми и стратегии, изпълнени с добри намерения, на местата на своята конкретизация-реализация се сблъскват с незаинтересованост или открита съпротива от страна на местни институции и дейци – независимо че в много общини са приети и общински планове, и програми за интеграция на малцинствата или специално на ромите. От друга страна, и сега, както и преди, разписаните в планове за действие „мерки“ по правило не са финансово осигурени, отговорността за изпълнението им е размита между различни институции, а сроковете им са формално определени (вж. Грекова 2008).